

สถานการณ์ โรคฝีดาษวานร (monkeypox)

UPDATE 31/07/65

รายงาน

ผู้ป่วยยืนยัน
ทั่วโลก
22,816
ราย

*ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 98.9%

ผู้ป่วยยืนยัน
ในไทย
2
ราย

QR Code

แนวทางสอบสวนโรคฝีดาษวานร
กรมควบคุมโรค

QR Code

CPG การรักษาฝีดาษวานร
กรมการแพทย์

โรคฝีดาษวานร (Monkey Pox)

- เชื้อสาเหตุ คือ monkeypox virus ซึ่งเป็นเชื้อในกลุ่มของ Orthopoxvirus genus, family Poxviridae
- โรคฝีดาษวานรเป็นโรคที่อาการไม่รุนแรง หายเองได้ แต่จะมีอาการรุนแรงได้ในผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำและเด็กเล็ก โดยมีอัตราการตายต่ำกว่าร้อยละ 5
- ระยะเวลามีอาการของโรคประมาณ 2 - 4 สัปดาห์
- เนื่องจากโรคฝีดาษวานร เพิ่งมีรายงานในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องรับผู้ป่วยไว้รักษาเป็นผู้ป่วยในทุกราย

ระยะฟักตัว 7 - 21 วัน

อาการและอาการแสดง ผู้ป่วยมักเริ่มด้วยอาการไข้ และผื่น จะเริ่มจากตุ่มแดง ประมาณ 5-7 วันหลังรับเชื้อ และตุ่มจะเปลี่ยนเป็นตุ่มน้ำ ตุ่มหนอง และแห้งเป็นสะเก็ด ตุ่มมีจำนวนมากขึ้นตามความรุนแรงของโรค และการตอบสนองของผู้ป่วย รวมระยะเวลาประมาณ 2 ถึง 4 สัปดาห์

การแพร่กระจายเชื้อและการติดต่อส่วนใหญ่โดยการสัมผัสผื่นผู้ป่วยโดยตรงในระยะแพร่เชื้อ หรือสารคัดหลั่งจากผู้ป่วยยืนยัน อาจมีการติดต่อทางละอองฝอยได้โดยเฉพาะหากมีการทำหัตถการที่ทำให้เกิดละอองฝอยขนาดเล็ก (contact transmission & droplet transmission)

นิยามผู้ป่วย ฝีดาษวานร (Monkeypox)

(แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคฝีดาษวานร ; Monkeypox) กรมควบคุมโรค 27 กรกฎาคม 2565

1. ผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) คือ ผู้ที่มีอาการดังต่อไปนี้

- 1) ใช้ (อุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 38 องศาเซลเซียส) หรือ ให้ประวัติมีไข้ ร่วมกับอาการอย่างน้อยหนึ่งอย่างต่อไปนี้ ได้แก่ เจ็บคอ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดหลัง ต่อม้ำเหลืองบวมโต หรือ
- 2) มีผื่นหรือตุ่มที่ผิวหนัง* หรือเคยมีผื่นหรือตุ่มกระจายตามใบหน้า ศีรษะ ลำตัว อวัยวะเพศและรอบทวารหนัก แขน ขา หรือฝ่ามือฝ่าเท้า เป็นผื่นหรือตุ่มลักษณะเป็นตุ่มนูน ตุ่มน้ำใส ตุ่มหนอง หรือตุ่มตกสะเก็ด หรือ เป็นผื่นที่ไม่ตอบสนองต่อการรักษาปกติ

ร่วมกับ มีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา (Epidemiological linkage) ภายในเวลา 21 วันที่ผ่านมา
หนึ่งข้อดังต่อไปนี้

- 1) มีประวัติการสัมผัสที่ทำให้แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคฝีดาษวานร หรือ
- 2) มีประวัติเดินทางจากต่างประเทศ/เข้าร่วมงานหรือกิจกรรมที่เคยมีการรายงานผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร หรือ มีอาชีพที่ต้องสัมผัสคลุกคลีกับผู้เดินทางจากต่างประเทศ หรือ
- 3) มีประวัติสัมผัสสัตว์ฟันแทะ หรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กที่มีต้นกำเนิดมาจากทวีปแอฟริกา

* ตัวอย่างตุ่มผื่นระยะตุ่มน้ำใส ตุ่มหนอง หรือตุ่มตกสะเก็ดกรณีโรคฝีดาษวานร

a) early vesicle,
3mm diameter

b) small pustule,
2mm diameter

c) umbilicated pustule,
3-4mm diameter

d) ulcerated lesion,
5mm diameter

e) crusting of a mature
lesion

f) partially removed
scab

นิยามผู้ป่วย ฝีดาษวานร (Monkeypox)

(แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคฝีดาษวานร ; Monkeypox) กรมควบคุมโรค 27 กรกฎาคม 2565

2. ผู้ป่วยเข้าข่าย (Probable case)

คือ ผู้ป่วยสงสัย ที่มีประวัติสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยยืนยันโรคฝีดาษวานร ตั้งแต่เริ่มมีอาการแรกจนถึง ตุ่มตกสะเก็ด ดังต่อไปนี้

1) **สัมผัสโดยตรง** กับผิวหนัง (แม้จะไม่เห็นรอยโรค) เยื่อบุหรือสารคัดหลั่งจากร่างกายของผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร เช่น การจับมือ คลุกคลี หรือ สัมผัสสิ่งของที่อาจมีเชื้อปนเปื้อนของผู้ป่วย เช่น เสื้อผ้า ที่นอน ของใช้ของผู้ป่วย หรือถูกของมีคมที่อาจปนเปื้อนเชื้อฝีดาษวานรตำ

2) **สัมผัสร่วมบ้าน** หรือมีการ **พักค้างคืน** ร่วมกับผู้ป่วยโรคฝีดาษวานรอย่างน้อย 1 คืน หรือนั่งร่วมยานพาหนะกับผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร (ภายในระยะ 1 เมตร) หรือใช้ห้องน้ำร่วมกับผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร เช่น สัมผัสฝารองนั่งโถสุขภัณฑ์เดียวกันตั้งแต่ผู้ป่วยเริ่มมีอาการ

3) **อยู่ใกล้ชิดผู้ป่วยฝีดาษวานรภายในระยะ 1 เมตร** ขณะหรือ **หลังทำการหัดการ** ที่ทำให้เกิดละอองฝอยจากสารคัดหลั่ง หรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดละอองฝอยจากคราบเชื้อโรค เช่น การสะบัดผ้าปูที่นอน หรือเสื้อผ้า

4) **เสื้อผ้าของผู้สัมผัสมีการสัมผัสโดยตรง กับรอยโรค สารคัดหลั่ง เยื่อบุร่างกาย** และสิ่งของที่อาจปนเปื้อนเชื้อ เช่น เสื้อผ้า ที่นอน ของผู้ป่วยฝีดาษวานร ยกตัวอย่างเช่น การอาบน้ำให้ผู้ป่วย การขนส่งผู้ป่วย

และ/หรือ มีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยัน ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) พบ Anti-orthopoxvirus IgM antibody ในซีรัมของผู้ป่วย ในระยะ 4 – 56 วัน หลังออกผื่น

2) ตรวจพบเชื้อไวรัสที่เข้าได้กับ Orthopoxvirus genus ในผิวหนังหรือเนื้อเยื่อของผู้ป่วย ด้วยวิธี Electron Microscopy

นิยามผู้ป่วย ฝีดาษวานร (Monkeypox)

(แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคฝีดาษวานร ; Monkeypox) กรมควบคุมโรค 27 กรกฎาคม 2565

3. ผู้ป่วยยืนยัน (Confirmed case)

คือ ผู้ป่วยสงสัยหรือเข้าข่ายที่มีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันอย่างน้อย 2 ห้องปฏิบัติการ จากเทคนิคการตรวจข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) พบสารพันธุกรรม Monkeypox virus (MPXV) ด้วยวิธี Real-time PCR จำเพาะต่อ MPXV
- 2) พบสารพันธุกรรม Monkeypox virus (MPXV) ด้วยวิธี DNA sequencing เพื่อหาฮัยนที่จำเพาะต่อ MPXV
- 3) พบเชื้อ Monkeypox virus (MPXV) ด้วยวิธี เพาะเชื้อไวรัส (Viral isolation)

สำหรับผู้ป่วยยืนยัน จะมีการพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อจำแนกว่าเป็นผู้ป่วยนำเข้า (Imported case) หรือผู้ป่วยติดเชื้อมาภายในประเทศ (Local transmission) โดยพิจารณาตามนิยามผู้ป่วยนำเข้า

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
Nan Provincial Public Health Office

นิยามผู้ป่วย ฝีดาษวานร (Monkeypox)

(แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคฝีดาษวานร ; Monkeypox) กรมควบคุมโรค 27 กรกฎาคม 2565

อุปกรณ์ป้องกันตนเอง	บุคลากรทาง การแพทย์ที่สัมผัส ผู้ป่วยโดยไม่ ได้เก็บ ตัวอย่าง ส่งตรวจ	บุคลากรทาง การแพทย์งาน คลินิก	บุคลากรทาง การแพทย์ ที่เก็บตัวอย่าง ส่งตรวจ
หมวกคลุมผม	+/-	+	+
Goggle / face shield	+/-	+	+
หน้ากากอนามัย (Surgical mask)	+	-	-
หน้ากาก N95 ขึ้นไป	+/-	+	+
ถุงมือ (ใช้แล้วทิ้ง)	+	+	+
ชุดกาวน์แขนยาวแบบคลุมเต็มตัว	+/-	+	+
ชุดกาวน์ผ้ากันน้ำได้แบบเสื้อ กางเกงติดกัน มีผ้าคลุมศีรษะ (ชุดหมี, ชุดcover all)	-	-	+/-

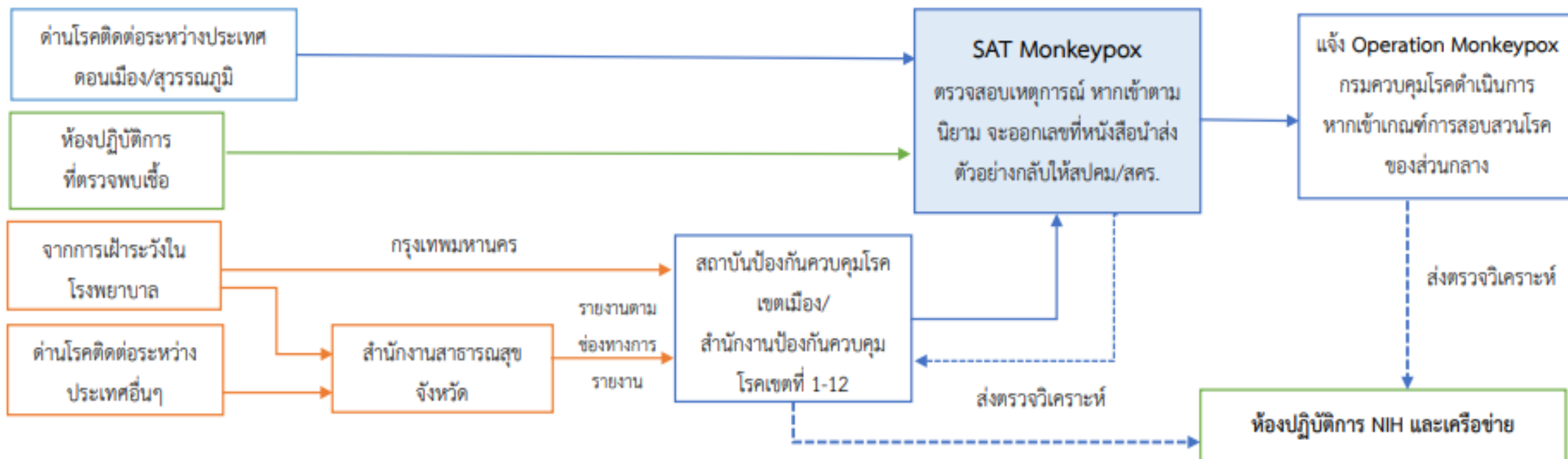

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
Nan Provincial Public Health Office

นิยามผู้ป่วย ฝีดาษวานร (Monkeypox)

(แนวทางการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคฝีดาษวานร ; Monkeypox) กรมควบคุมโรค 27 กรกฎาคม 2565

ผังช่องทางการรายงานผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร

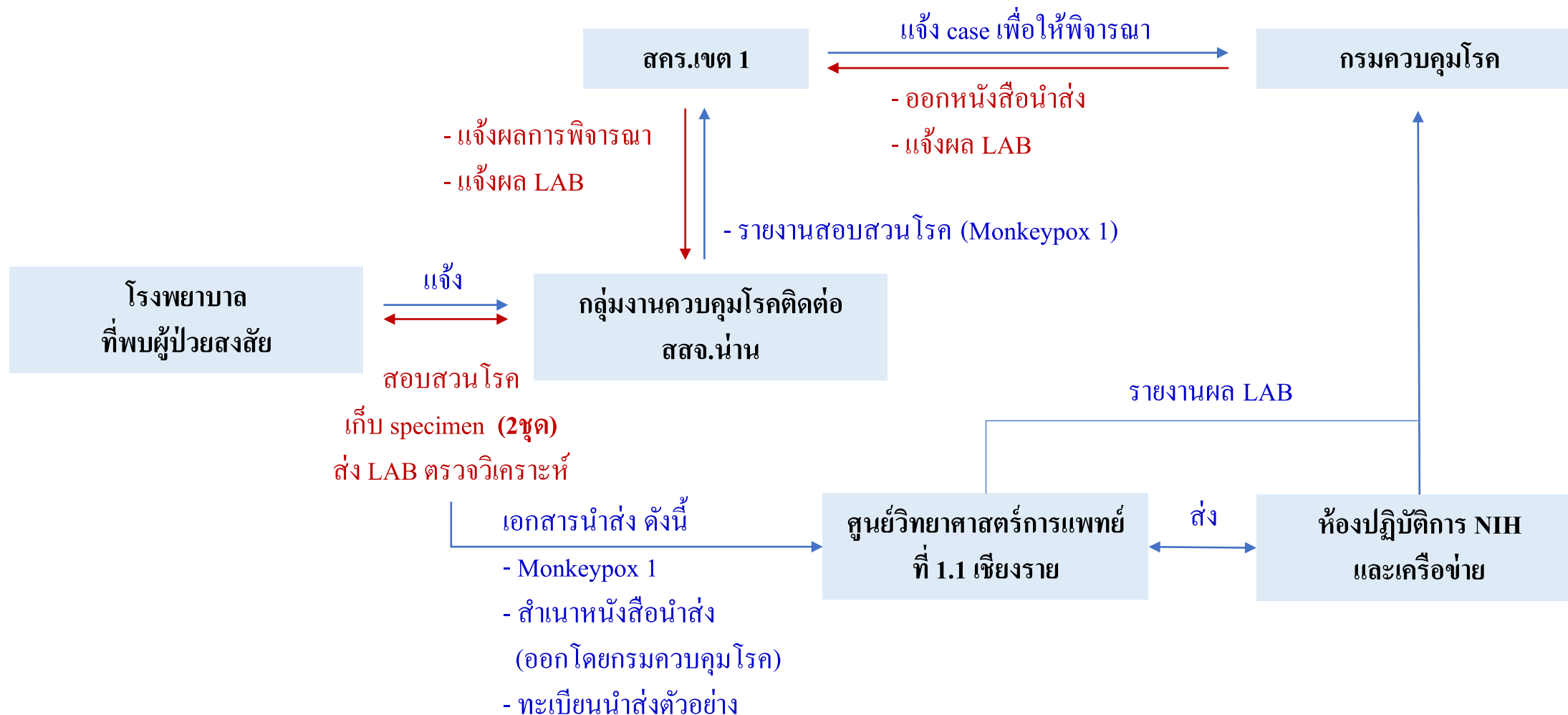

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
Nan Provincial Public Health Office

ฝีดาษวานร (Monkeypox)

(แนวทางการเก็บและส่ง specimen ตรวจหาเชื้อ Monkeypox) กรมควบคุมโรค / กรมวิทย์ฯ

แนวปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรค สำหรับผู้ป่วยโรคฝีดาษวานร

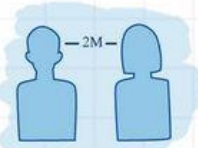
ประเภทผู้ป่วย	แนวทางมาตรการป้องกันโรค
ผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) ผู้ป่วยเข้าข่าย (Probable case)	- แนะนำให้กักตัวที่บ้าน (Self-Isolation) โดยแยกห้องน้ำ/ห้องนอน และเสื้อผ้าของใช้จากผู้สัมผัสร่วมบ้าน จนกว่าจะทราบผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ และรักษาตามแนวทางเวชปฏิบัติ - หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับหญิงตั้งครรภ์ เด็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปี ผู้มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง - งดการเดินทาง
ผู้ป่วยยืนยัน (Confirmed case)	- ดูแลรักษาในห้องแยกตามมาตรฐาน droplet/contact precaution หรือห้องแยกความดันลบ* (ขึ้นกับอาการของผู้ป่วย) - เมื่อผื่น แผล แห้งตกสะเก็ด หลุด --> จำหน่ายจากโรงพยาบาล

* หากเข้าไปในห้องผู้ป่วยแนะนำบุคลากรสวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน ชุดกาวน์ ถุงมือ eye protection และหน้ากาก N95

ฝีดาษชวานร... ป้องกันได้

ล้างมือบ่อยๆ

เว้นระยะห่าง

เลี่ยงมีเพศสัมพันธ์
กับคนที่ไม่รู้จัก

ไม่ใช่ของส่วนตัว
ร่วมกับผู้อื่น

เลี่ยงใกล้ชิด
กับผู้ป่วยที่มีตุ่มหนอง

กินอาหารปรุงสุก

สงสัยว่าป่วย ควรพบแพทย์ทันที

ทุกคนยังต้องป้องกันตัวเองอยู่เสมอ

6 วิธีป้องกันตัวเอง จาก ฝีดาษชวานร

เลี่ยง
สถานที่แออัด

เลี่ยงสัมผัส
ผู้ป่วยโรคฝีดาษชวานร

ไม่ใช่สิ่งของส่วนตัว
ร่วมกับผู้อื่น

ล้างมือบ่อยๆ

เลี่ยงสัมผัสสัตว์รังโรค
เช่น กระรอก หมูป่า และลิง
กินเนื้อสัตว์ปรุงสุก

สงสัยว่าป่วย
ควรพบแพทย์ทันที